

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

A végső eszköz.

Többször volt alkalmunk megemlékezni arról a sajnálatos körülményről, hogy munkálkodásunkat nagyban bénítja számos olvasónknak az a gyöngesége, hogy a lapot járhatja ugyan nem is hónapokon, de éveken keresztül, s midőn pedig arra kerül a sor, hogy annak árát talán meg is kellene fizetni, akkor egyszerűen azt mondja, hogy „eb ura fakó!” Rendes és pontos előfizetőink gyakran már unták is ezt a folytonos panaszt, a gyakori kéréseket és intéseket s ezek érzelmeinek kifejezést is adott volt Paulinyi Gyula tisztelt kartársunk eljárásunkat erősen támadó levélben, hallgattunk hát lapunkban a dologról mintegy félév óta s ezt az időt fölhasználtuk arra, hogy adósainkat magán uton ismételtlen fölkerjünk és fölszöllítsuk tartozásaik törlesztésére, abban a reményben, hogy végre mégis csak be fogják látni, hogy illik a tartozásukat megfizetni s a remény — mint az már nála régi szokás — most is megcsalt. Ha csak egy — két forintról volna itt a szó, egyet sem szólnánk, de hát százakra rúg a hátralék, ez pedig ilyen szerény vállalatnál, mint a mienk, melyet semmiféle töke nem támogat, olyan összeg, melynek be nem folyása az egésznek létét kockáztatja s így azon csak úgy hallgatagon átsiklani nem lehet.

Tettünk még egy végső kísérletet hátralékosainkkal, midőn a mult hó végén a következő intést küldtük nekik:

„Kérő és intő sorainknak mai napig sem lévén foganatja, tisztelettel értesítjük, hogy arra az esetre,

ha fenálló tartozását ki nem egyenlitené, míg egyrészt a pört f. é. november hó 8-án okvetlenül folyamatba tesszük, másrészt nevét abba a kimutatásba is be fogjuk foglalni, mely ugyanazon a napon megjelenő lapszámbunkban fogja hozni régi hátralékosaink neveit. Szeretjük hinni, hogy mindkét kellemetlenségnek tartozása kiegyenlítésével elejét veendi.

Régen megtehettük volna már a törvényes lépéseket a bíróság előtt, de megvalljuk az igazat, resteltük bemocskolni az erdészeti altiszteknek eddig tisztán álló jó hírnevét s egyszerűre pellengérre állítani a bíróság előtt annyi embert, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az eljáró bíró furcsa színben látná az egész testületet, ha azt látná, hogy az ilyen aránylag csekély összegekért is annyian pörölni engedik magukat; szemünk előtt lebegett az a madár, mely a saját fészkebe randít s nem akartuk azt utánózni.

A felhívásunkban kikötött idő a mai nappal lejárt s ebből meggyőződünk, hogy a fölhívtak legnagyobb részében már végleg kihalt a szégyenérzet és a becsület s így csakugyan nem maradt egyéb hátra, mint hogy lapunk hasábjain, nyilvánosan hívjuk föl őket tartozásaik letörlesztésére, hogy így egyrészt alkalom nyíljon lapunk rendes és pontos előfizetőinek meggyőződnie arról, hogy nem üres szalmát csépelünk akkor, midőn a sok hátralékot emlegetjük, másrészt pedig hogy megismerjék azokat, kik a helyett, hogy a közérdekből indított munkálkodásunkhoz segédkezet nyujtanának, azt inkább bénítják.

Lapunk jövő számában ki fogjuk tehát mutatni mindazokat, kiknek tartozása az egy évi előfizetési díj összegét meghaladja, nem

akarván ezzel azt mondani, hogy több követelésünk már nincs, mert hiszen a háromezred meghaladja ezeken kívül azoknak a száma, kik egy éven belül kisebb — nagyobb összegekkel vannak hátralékban s mely hátralékok összege a félezer forintot szinte meghaladja.

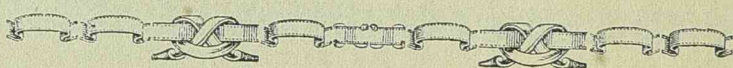
Közérdeket szolgálni, az igazat mindig leplezetlenül és bátran kimondani csak annak lehetséges, ki minden tekintetben teljesen független, anyagi gondokkal nem küzd s nincs mód, a melylyel őt megfélemlíteni lehetne. Addig, míg az embernek fűhöz — fához kell kapkodnia, nem nézhet bátran a világ szemébe s csak tétovázva halad kitűzött ösvényén, mert soha sem tudhatja, hogy hol és mikor fogja nyakát szegni, már pedig hogy lapunk irányának teljesen függetlennek, minden idegen befolyástól mentnek kell lennie, ha kitűzött célját elérni akarja, azt mindenki beláthatja.

Vannak levelek kezeink közt, melyekben a főlshóllított hátralékosok biztatnak, ígérnek, eddig azonban ígéreteik beváltásával nem törődtek; érdekes tanulmány lesz olvasóinknak ezeknek a leveleknek olvasása s így alig fogjuk megállhatni, hogy azokat teljes szövegükben ne közöljük, természetesen csak akkor, ha az illetők még a lapunkban történt fölhívás után sem teljesítenék becsületbeli kötelességüket.

Szomorú lapjai lesznek ezek lapunknak,

méltoék arra, hogy gyászkeretbe foglaljuk s valamint őseink a merseburgi vesztett csata után levágott orrokkal és fülekkel haza vetődött harcsoaikat „gyász magyarkák“ gúnynévvel illették, hasonlóan és méltán megérdemelnék a mi hátralékosaink is a „gyász erdőőröcskék“ czimet.

Felkérjük itt végre azokat is, kik még bármi csekélységgel tartoznak, hogy úgy azt kiegyenliteni, valamint előfizetéseiket megújítani még e hó folyamán sziveskedjenek, hogy így tájékozva legyünk a felől, hányan vannak azok, kikre biztosan számíthatunk.

Mendemondák az állatokról.

(A „Hazánk“ után)

A tudósokról igaztalanul mondják, hogy unalmasak. Ha három kötetes munkát írnak „az északi sarkon tenyésző mohák alaktanárol“ a laikus ember ugyan nincsen elragadtatva, de helylyel-közzel tudományos munkákban érdekesebb dolgok akadnak, mint francia regényekben. A Természettudományi Közlöny legújabb számában találjuk például a következő csevegést: mendemondákat a természettudomány köréből, melyeket Dalmady Zoltán állított össze és melyek érdekességeért irigykedhetnek a czeébbeli causeurök.

A medvéről sok mendemonda szól. Így az például, hogy a medve egész télen át mintegy megdermedve alszik. Csak azt mondhatjuk, hogy ideje legnagyobb

TÁRCZA.

Vadászkaland a gyakorlati életből.

1886 márczus elsején foglaltam el állásomat, melyet mai napig is betöltök. Harmadnapra térdig érő hó esett, ez azonban nem akadályozott abban, hogy egy öreg collegámmal ki ne ránduljak védkerületemet megtekintendő. Collegám itt-ott magyarázattal szolgált a határvonalakra nézve, egyébként pedig szótlanul haladtunk egymás mellett, nehezen törtetve a nagy hóban.

A Páphegyre érve, egy vízmosás mellett megtörtem a csendet s egy utunkat keresztező nyomra mutatva kérdeztem az öreget:

— Hát itt szarvasok is vannak?

— Dehogyan vannak, — felelt az egykedvűen — nézze meg csak jobban, öcsém.

Természetes, hogy rögtön észrevettem az öreg ravaszságát s hogy csak próbára akarja tenni ügyességemet a nyomok fölismerésében, én tehát nem sokat teketóriáztam, hanem oda szóltam:

— Nem szokott erre vaddisznó csorda járni?

— Nem — volt a kurta válasz.

— No akkor ez nem lehet más, mint vaddisznó.

Az öreg először nem szólt, csak igenlőleg bólintott a fejével, később azonban azt mondja:

— Ne szóljon erről senkinek egy szót sem, mert már úgy is sokat kellett vesződnünk miatta; sok kárt tesz ősszel a kukoriczásokban, miért is minden áron megakartuk fogni. Hordtunk neki a sűrűségbe kukoriczát, burgonyát, hogy majd végre csak rá csalogatjuk s ott megcsipjük, de hát minden fáradságunk kárba veszett. Maga a gróf úr is nem egyszer itt töltötte az estét, de a vén ravasz annyira óvatos volt mindig, hogy nem lehetett sehogy sem elcsipni.

— És még soha sem lőttek itt vaddisznót? — kérdém csodálkozva,

részét alvással tölti, nem pedig, hogy tavaszig érzéketlenül alszik. Ez a téli nyugalom inkább csak viszszavonulás, nem „téli álom.”

Plinius szerint az első 14 napon oly mereven alszik, hogy még a sebesülésre sem ébred fel. Különben a him szerinte negyven napig, a nőtény négy hónapig marad elrejtőzve, de ez időnek utolsó részét már üldögélve, mancsait nyalogatva tölti.

Azt is beszélnek, hogy a medve télen talpának nyalogatásából él. Az igaz, hogy a medve nyáron is nyalogatja a talpát, csak hogy ennek a táplálkozáshoz semmi köze. Hiszen más állat is nyalja a talpát.

Azt is mondják, hogy a medve nem eszi a döögöt, s a halott embert nem bántja; azért ajánlják, hogy a veszedelemben levő vadász feküdjék le, tettesse magát holtnak és a medve ott hagyja bántatlanul. Ám próbálja meg valaki. Igaz, hogy ha mást ehetik, nem eszik döghust, de ha már támad, akkor aligha ment meg valakit a halottnak tettetés.

És vannak esetek följegyezve, hogy a betegségben elhullott s elásott marhát kikaparta, sőt Brehm említ egy esetet, midőn Bakaro szibíriai községben a medvét épp egy friss sir kiásásánál csípték meg.

E mendemondát már III. Frigyes császár felhasználja ama tőle eredő ismeretes mesében, melyben a vadászok előre isznak a medve bőrére.

Gessner is elmondja, de megjegyzi, hogy Amianus Marcellinus említ esetet, midőn a medve a földön fekvő ember lábát kikezdte.

Mendemonda számba megy az is, hogy a medve már 15—20 lépésnyire két lábra állva közeledik az ember felé s így támadja meg az embert. Kementz, ki egymaga 29 medvét lőtt és 65 medvét látott másoktól lelőni, valamint más vadászok is bizonyítják, hogy a

támadás e módja igen ritka; Kementz 94 eset közül csak két ízben tapasztalta, tehát nem vagyunk feljogosítva, hogy e ritkább esetet fogadjuk el általános értékűnek.

Plinius csak azt említi, hogy a medve két lábon is szokott járni. Gessner elmondja, hogy sok vadásztól hallotta, hogy a medve, ha üldözik, hátsó lábaira áll és úgy hadonászik maga körül, hogy nem lehet a lándsával hozzáférni. Ekkor egy rossz kabátot hajtának oda, s míg ő ennek szétszakatásával van elfoglalva, addig oldalról leszurják. Földi szerint: „Csatázni a két hátulsó lábára áll, első lábaival nyomja és üti ellenségeit.”

Kering róla még sok más mendemonda is; így hogy tavasszal, mikor odujából kijön, nagyon el van gyöngülve a szeme; hogy kölykei kezdetben egész formátlanok és csupaszok, hogy a karmait kövön szokta köszörülni stb.; de ezeket az újabb vizsgálatok mind megeczáfolták.

Nem éppen mendemonda, de nem is szabad szó szerint venni azt az állítást, hogy a szarvas meg az őz éveinek számát szarvának ágaiból megtudhatjuk, a mennyiben évenként egy egy ág fejlődik rajta. Először is, az ágak fejlődése bizonyos korig tart, azután megállapodik, végre hanyatlik is: másodszor a szarvak fejlődésére több körülmény, nevezetesen a táplálkozás, az ivari érettség stb., kedvezően vagy kedvezőtlenül hat s a szerint eltérések jönnek létre.

Megtörténik állatkertekben, hogy egy nyársas bak azonnal 8-as sőt 10-es bakká válik. A nyársasból a villásba való átmenet a szexuális fejlettségtől függ. Ha szarvváltáskor az állat még nem érte el teljes fejlettségét, második szarva is csak egyágúnak fejlődik, tehát ismét csak nyársas bak marad; ha ellenben a

— Már hogy lőttünk volna, mikor itt nem tenyészik?

Ezelőtt vagy 15 évvel vonult át erre egy nagyobb csorda, ezen kívül itt sörtevadat ember fia még nem látott.

— És most is csak ez az egy van itt?

— Igen — volt a kurta válasz.

Ez a rövid párbeszéd nekem véghetetlen nagy örömet okozott, ezt azonban társam előtt palástolni igyekeztem. Nem szóltam egy kukkot sem, hanem már előre örültem a diadalnak, midőn majd nekem fog sikerülni az, ami nekik nem sikerült. Mint új embernek beköszöntőül ez elég szép ajánlás lesz.

Igaz, hogy sok nehézséggel kellett megküzdenem, mert azon a helyen, honnan ide jöttem, sörtevad nem volt s így nem ismertem annak életmódját, szokásait, de ezzel nem sokat törődtem, mert meg voltam győződve arról, hogy igazi kitartással és türelemmel mindent el lehet érni. (Csak azt nem, hogy az „Erdészeti Ujság” olvasói közt hátralekos ne legyen. A szerkesztő)

Föltettem tehát magamban, hogy török, szakad, de meg fogom ejteni a vén gonoszt.

Tisztába jöve védkerületem határaival, első dolgom volt kipuhatolni a vaddisznó tartózkodási helyét és váltóit. Midőn már ezzel tisztában voltam, megkezdődött a lesállítás. Megpróbáltam minden váltót, minden pocolyát, hol fürödni szokott, de minden fáradságom hiábavalónak bizonyult. Így mult lassan a tavasz és a nyár is.

Már-már kezdtem bele fáradni a sok sikertelen lesbe, midőn a kukoricza kihányta csőveit s szeme is nőni kezdett. Ekkor észrevettem, hogy az én vadam kezd rákapni egy kukoriczatablára, mely a fiatalos tőszomszédságában volt. No nem is kellett nekem egyéb! Már szinte láttam magam előtt fetrengeni véreben s előre úsztam a nagy dicsőségben.

A nap még jó magasan járt az égbolton, mikor én már behuzódtam a legjobbnak vélt váltó mellett kiszemelt leshelyemre. Soha nap lassabban nem haladt a szemhatár felé, mint ekkor s midőn végre eltűntek

pubertas egybe esik a szarvváltással, normális vilává fejlődik, végre ha az állat sexualiter már fejlett, hatos, vagyis keresztes bak lesz egyszerre.

Altum egy megfigyelt özbakról a következő esetet közli: 1865-től, 9 hónapos korától 1870-ig 7-szer hullatta el szarvát, mely mindig keresztes (6-os) volt, 1872-ben lett szabálytalan 10-es; 1873-ben csonka képződmény.

Az őz ezen a keresztes bakállapoton rendszeren megáll. Néha vannak 12-esek is, mégis az előbbi tekinthetjük jelenleg normálisnak. A szarvas fejeke ágasodásának is van bizonyos határa, a 22—26; azután egy ideig ezen maradhat, vagy azonnal lejjebb száll, a mi rendszeren bekövetkezik. Az olyan képződmény, mint a híres moritzburgi 96-os, abnormitásnak tekinthető. A korral párvonalas fejlődés körülbelül 5—6 évig tart, de ez időben is csak az említett megszorításokkal.

A is mendemonda számba mehet, hogy a patkány úgy lopja a tojást, hogy az egyik hanyat fekszik, lábaival fogja a tojást, a másik pedig farkánál fogva huzza az élő szánkát.

A medve, Perty szerint, egyik tavalyi fiát magánál tartja és ez dajkálja aztán a következő ivadékot. Ehhez legalább is kétség fér.

A madárvilág is sok mendemondát szolgáltat. A kakukról azt mondják, hogy a gyomrában szőr nő. És tényleg, ha a kakuk gyomrát fölbontjuk, belső falán szőrt találunk, még pedig bizonyos rendben elhelyezve. Ha e szőrszalakat mikroszkóppal nézzük, szerkezetök elárulja, hogy szőrszalak s a megevett hernyókkal kerülnek a gyomorba.

Az a bizonyos rend, melyben a szőrök el vannak helyezve, t. i. mintegy a gyomor közepén keresztül menő tengely körül, csak azt bizonyítja, hogy a gy-

mor fala azon tengely körül, hullámszerű mozgással húzódik össze. A hol a tengelynek végpontjai volnának — minként Niels kifejti, — ott a gyomor fala csupasz.

Még más mendemondák is szólnak e madárról; például, hogy a fészekben talált tojást kiissza, de ezt Walter megfigyelései megdöntik.

Azt is fejtegették, hogy a kakuk szabályozza tojásai színét, a szerint, hogy melyik illik jobban a kiválasztott fészekbe. Igaz, hogy különféle színű kakuktojás van, de Rey Jenő 1246 esetet tanulmányozva, bebizonyította, hogy egy bizonyos kakuk csak egyféle tojást tojik, s hogy ennek megfelelőleg minden kakuk csak bizonyos madár fészkebe rak tojást, azéba, a melynek tojásához legjobban hasonlít az ő tojása, s nem hol az egyikbe, hol a másikba, mint a mendemonda állítja.

A kigyó tojásevését már Plinius ismeri, a tojás megevéseinek a módját is, hogy t. i. az egészet lenyeli és csak a belsejében törlik össze,

A kigyók veszedelmességét általában tulozzák.

A csörgőkigyóról azt mondják, hogy csörgője csont és ezzel üt áldozatjára, hogy kinlódását rövidítse. Egyik sem igaz, mert a csörgő gyűrűk anyaga szaru, s a mit ő megmart, azt nem szükséges külön agyonütni.

A gerinceztelenek közül csak a szarvasbogárról szólót említem itt, melyről, azt hiszik, hogy annyi éves a hány bibircsó van a „szarván“ az első nagy harántág alatt. A kifejlett szarvasbogár ismeretesen rövid életű, lárva állapota azonban öt évig tart.

E mendemonda valószínűleg úgy jött létre, hogy analógiát kerestek a szarvas és a bogár szarva közt.

utolsó sugarai is, azt hittem, hogy most már rögtön ki fog bujni az én vadam búvhelyéről s szinte hallani véltem már a távolból mind jobban közeledő csörtetését.

Lélekzetemet visszafojtva megfeszítettem halló szerveimet, csak hogy jobban hallhassam a vad közeledését, szívem hangosan kezdett dobogni, ereimben gyorsabban lüktetett a vér; szinte féltem, hogy szívem hangos dobogása még vissza fogja riasztani.

Végre egészen közelemben ért, alig lehetett a sűrűség szelétől 30—40 lépésnyire s ekkor megállt és szimatolt egy darabig, azután nagyott fujt, mozdult egyet s ekkor megfordult s hangos csörtetéssel rohant vissza a sűrűségbe, ott hagyva engem gyászos meglepetésemben. Igazán nem tudtam, szívem dobogását hallotta-e meg, vagy pedig szimatot kapott. Elég az hozzá, hogy bizon én szépen hoppon maradtam.

Másnap ismét csak így jártam és még Isten tudja, hogy hányszor azontúl. Néhányszor löttem is rá, azaz jobban mondva mellé, nyilvánvalóan azért, mert mindig sötét éjjel jött csak ki a kukoriczásba s midőn a lövést

követő napon kimentem lövésem eredményét kutatni, az elcsufított termést ugyan ott találtam, de az én vaddisznómnak bizon csak a nyomát, mi nem is csoda. mert hát mindig csak úgy találomra löttem a hang után, amit pedig látni véltem, az csak izgatott agyamnak képezelete volt.

Most már csakugyan nem tudtam mit csinálni s így elhatároztam fölkeresni Szent-Tamáson lakó egyik barátomat, kiről tudtam, hogy életében már sok vaddisznót lőtt, kikérdezendő őt, hogy és mikép járt el eredményes vadászataival, mert hát azt tartja a tót példabeszéd: „a jó tanács garast ér“.

Barátom szívesen fogadott s miután rátértünk az én eredménytelen leskelődéseimre, vállat vont s azt mondta, hogy ő maga a vaddisznóit mindig cserkészve szokta meglőni s azt a tanácsot adta nekem is, hogy midőn a vad a kukoriczásban kedvére lakomározik s egész figyelmét az veszi igénybe, igyekezzem őt szél ellenében megközelíteni s így lelőni.

Hát hiszem tanácsnak ez is jó volt, csak az eset

LEVELEZÉS.

Nógrád Kálló 1898 Október 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Sokszor hangoztatta már lapunk, hogy az erdő-törvény 17 szakasza alá tartozó birtokosoknál az erdő-altishti személyzetnek nincs meg a megélhetési módja sehogy sem biztosítva, de ezek a hangok még mindig nem voltak hallhatók ott, hol a dolgon segíteni hivatva lennének és segíthetnének is; értem itt az illetékes szakministeriumot.

Kérem ennél fogva tekintetes szerkesztő urat kedvelt lapunkban fölhívni az ország egész területén lakó összes bajtársakat a tömörülésre és arra, hogy már a legrövidebb idő alatt közgyűlést tartsanak, melyen felsorolva sérelmeiket, egyuttal módokat keresnének azoknak gyógyítására s mindezekről emlékiratot szerkesztve, küldöttség útján juttatnák a nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. minjster urhoz, kérve őt, hogy ha már intézkedett a törvény arra nézve, kik legyenek kötelesek szakvizsgázott erdőőri személyzetet alkalmazni, kötelezze ezeket egyuttal nem csak arra, hogy alkalmazottjaiknak a tisztes megélhetéshez megkívánt javadalmazást biztosítsák, de különösen és főleg arra is, hogy nekik és elhalálozásuk esetére nyugdíjat is biztosítsanak, mindkettőnél alapul véve az államkincstár alkalmazottjainak javadalmazását és nyugdíját s nem feledkezve meg az előléptetésekről sem.

Igaz, hogy az általam célba vett eljárás pénzbe és pedig talán szerény erőnket meghaladó sok pénzbe kerül, de hát utóvégre is egyszer csak meg kell hoznunk az áldozatot, mely ha vállalkozásunkat siker koronázza, százszorosán megtérül, míg ha kudaczt

vallanánk — mire különben gondolnunk sem szabad, mert hiszen az igazságot ideig — óráig el lehet ugyan nyomni, de végleg kiirtani nem — akkor is megmarad a megnyugtató tudat, hogy megtettünk minden lehető s megmozgattunk minden követ érdekünkben s nem rajtunk mult, hogy célt nem értünk.

A közgyűlést legalkalmasabb lenne a fővárosban megtartani, már csak azért is, hogy az azon résztvevőknek alkalma nyílne ennek szépségeit és nevezetességeit is megismerni, de másrészt azért is, hogy a küldöttség is nyomban kiküldhető lenne s így nem lenne szükség külön erre a célra költekezni. Mindenesetre óhajtandó lenne, hogy tömegesen, legalább pár százan jellennének meg a gyűlésen a bajtársak, hogy így már tömegükkel is mutassák számát azoknak, kik segítségért kiáltanak.

Jelentkezzék tehát mindeki, ki a mozgalomban és gyűlésen résztvenni óhajt, lapunk szerkesztőségénél, mert bizton hiszem, hogy a szerkesztő ur szívesen magára vállalja a mozgalom vezetését és intézését s ha elegendő jelentkező akad, meg fogja választani a gyűléshez az alkalmas időt, (Nagyon szívesen, bár lenne figyelemre méltó fölhívásának minél szebb foganatja! Szerkesztő). Azok pedig, kik fölhívásomat olvassák, közöljék azt olyan bajtársaikkal is, kik lapunknak nem olvasói s így arról másképp tudomást nem szerezhetnek.

Isten segedelme velünk!

BATIMONSZKY GÁBOR.

A nagyvilágból.

Viharteljes felhők kezdik borítani a látóhatárt, hivatva arra, hogy az egész világot lángba borítsák. Fasoda,

számításon kívül, hogy az ma vidéken nagyobb részt ritkás feles kukoriczások voltak, míg a mienk géppel vetett s helyenkint olyan sűrű volt, hogy nesz nélkül lehetetlen volt azon áthatolni s így belátva ennek a cserkészésnek a lehetetlenségét elhatároztam, hogy inkább majd csak az erdő sűrűjében próbálok szerencsét, hol mégis korábban szokott barangolni s talán nem is annyira elővigyázó, mint mikor a szabadba ér.

Elhatározásomat csakhamar tett követte s már másnap elindultam a fiatalosba, onnan pedig a pónásba, mindenütt a legnagyobb figyelemmel megvizsgálva, hogy merre szokott leginkább járni. Délutáni négy óra lehetett, midőn eljutottam a kis-terecsény nevű völgybe s itt egyszerre különös zajra lettem figyelmessé. Hirtelen megálltam s most nagy bámulatomra láttam, hogy az előttem mintegy 20 lépésnyire elhúzódó vizmosásból emelkedik ki a nagy kan. Meglepetésemben egészen megfeledkeztem arról, hogy nálam töltött fegyver van s csak akkor tértem magamhoz, midőn az agyaras a tulsó oldalon eltűnt a sűrű-

ségben: ekkor tértem csak magamhoz s kezdtem röprengeni azon, hogy mikép is kellett volna cselekednem, de hát késő eső után köpönyeg, most nem maradt egyéb hátra, mint legalább rejtekhelyét szemügyre venni.

Az itt látottak arra engedtek következtetni, hogy a vad ezt a helyet többször is, talán mindennap fölkeresi s így csakhamar készen voltam a tervemmel, hogy leshelyemet jövőre ide fogom áttenni.

A vizmosásban meglehetősen mennyiségű viz volt s annyira összezavarva, hogy valóságos pocsolya számba ment; hossza vagy tíz méter lehetett. Az alsó végén egy jó erős, terebélyes koronájú kecskefűz állt, nagyon alkalmas arra, hogy rajta magamnak ülőhelyet készítsek, mit két oknál fogva véltem előnyösnek; először mert a magasban ülve a vad nem kaphatott oly könnyen szímatot, másodsor pedig, hogy esetleges hibás lövésnél a nadrágom is nagyobb biztonságban lesz itt, mert hát szégyen ide — szégyen oda, de biz én kissé szepegtem, no meg az óvatosság soha sem árt.

(folytatása következik).

a kis afrikai város birtoklása fölött Anglia és Franciaország közt támadt viszály nagyon kiélesedett s ha csak az utóbbi nem enged, könnyen kitör a háború a két nagyhatalom közt, melynek pedig beláthatatlan következményei lehetnének, mert nem lehetetlen, hogy ebbe az egyes szövetséges államok is bele vegyülnek, minek következtetése európai háború lehetne. Az egész világ puszkaporos aknán nyugszik és csak egy kis szikrára van szükség, hogy ez fölrobbanjon. Anglia mozgósította összes tengeri hadierejét, melynek tudvalevőleg nincs párja a világon, szárazon pedig az ország maga meg nem támadható, mert ez csak úgy lenne lehetséges, ha a támadó fél csapatait hajókon szállítaná át a tengeren, mi az angol hajóraj óriás ereje mellett szinte lehetetlen. A helyzet komoly voltát legjobban látszik bizonyítani az is, hogy Vilmos német császár megszakítja szentföldi utazását és siet vissza birodalmába. Azt akarják ugyan elhíttetni a világgal, hogy a császár a rendkívüli nagy forróság miatt szakítja félbe zarándok útját, de mégis sokkal valószínűbbnek látszik, hogy az angol-francia forrongás az, mely őt haza szöllítja.

Nálunk még mindig nagyon zavaros a helyzet és immár nyilvánvaló, hogy az Ausztriával való kiegyezés nem fog sikerülni s az uralkodó szava lesz kénytelen dönteni a dologban. Országgyűlésünkben az ellenzéki pártok eddig alig tapasztalt egyetértéssel fáradoznak a kormány megbuktatásán s ennek pártja már komolyan foglalkozik a szólásszabadság megszorításával, sőt szóba került az országgyűlés fölösztatása is, az ellenzék azonban rá sem hederít ezekre a fenyegetésekre és el van tökévelve a végletekig harcolni.

Hasznos tudnivalók.

A kendermag olaj sokkal jobbnak bizonyult a házi állatainkon található élősdiek elpusztításánál, mint a petroleum, melyet erre a célra újabb időben nagyon kezdenek használni. Ha a tetves jószágot kendermag olajjal kenjük be, már 2—3 óra múlva megszűnik vakarózni s a tetvek elpusztulnak. Ennek a szernek a használata már csak azért is ajánlható, mert semmiféle mérges alkatrészeket sem tartalmaz s így ha esetleg sebeket is érint, nem okoz veszedelmet, míg a petróleum vagy higany (kéneső) a s ebekbe jutva, azokat szerfölött elmérgezi, sőt vérmérgezésnek is lehet okozója.

A vörösfenyő rongálása fagy és vadak által. Általánosan az a hiedelem, hogy a vörösfenyő teljesen fagymentes, ez azonban téves hit, mert a nála korán beállott nedvkeringés folytán a friss hajtások gyakran szenvednek a késői fagyok behatása alatt, miután pedig a vörös fenyőnél a hajtások fásulása nagyon lassu, a korai őszi fagyok is ártalmára lehetnek, ezért az ültetésnél

gondosan kell kerülni a fagyoknak kitett völgyeket és hajlásokat. A németországi kísérleti állomásokon azt is tapasztalták, hogy a vadak, kivált a nyulak élvezettel és nagy előszeretettel csipkedik le a vörös fenyő zsenge hajtásait, ezt azonban talán csak annak lehet tulajdonítani, hogy ott a vörösfenyő csak szórványosan fordult elő, mert ismeretes dolog, hogy a vadak legszívesebben keresik föl a rikábban előforduló fánemeket.

A háziállatok sebeit és zuzódásait legkönnyebben gyógyíthatjuk, ha egy pohár kútvizben annyi sót oldunk föl, a mennyit az csak fölvenni képes. Ezt az oldatot langyossá melegítve, abba tiszta vászon rongyot mártunk s ezt rátesszük a kisebesedett helyre. A rongyot napjában többször kell az oldattal megnedvesíteni. Ilyen eljárás mellett a seb nem megy át genyedésbe és fölösleges lesz minden más kenőcs vagy flastrom használata.

A tojások eltartásánál legujabban azt ajánlják, hogy azokat patakba helyezzük el úgy, hogy a víz szabadon csuroghasson köztük; az így elhelyezett tojások egy évig is megtarják frissességüket. Nagyobb mennyiségnél drótfonatu kosarat lehet használni, melyen át vizet csöpögtetünk. A folyó víz ugyanis a legroszabb vezetője és fészke a különféle bakteriumoknak s ebben lelhetjük a dolog magyarázatát.

Különfélék.

Hibaigazítás. Lapunk 2-ik számában a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kinevezettjei közt tévedésből Rózsai Mihály lett szedve Rónai Mihály helyett, mit ezennel helyreigazítunk,

Lövés önvédelemből. Rákóczi Imre m. kir. főerdőr a szászsebesi erdőhivatal alá tarozó alkenyéri épületfaraktárnál mult kó 31-én reggel észrevette, hogy az illetményföldjén levő káposztásában idegen marhák garázdálkodnak s a helyszínre sietve ott találta Todorean Zaharie alkenyéri jómódu gazdaembernek a fiát több társával hat lovat legeltetve, Rákóczi a legényeket távozásra hivta föl s a jószágot le akarta tartóztatni, mit Todorean nem akart megengedni, hanem rátámadt s midőn ezt magátói előkte s figyelmeztette, hogy támadásával hagyjon fel, mert különben fegyverét fogja használni, ez még akkor sem tágitott, hanem újból támadólag lépett fel, sőt midőn fokosával fejbe vágta is, csak újabb támadásra készült s egy nagy kővel akarta megdobni. Rákóczi utoljára is türelmét vesztette s támadójának lábába lőtt; a sebesültnek ez sem volt elég s még ekkor is támadni készült s botor szándékával csak akkor hagyott fel, midőn figyelmeztette, hogy most már fejbe fogja löni, E közben a többiek, kik a jelenetnek néma szemlélői voltak, a lovakkal együtt kereket oldottak.

Rákóczi a fegyverhasználatáról úgy a községi előjáróságnál, mint a fölöttes hatóságánál nyomban jelentést tett.

A pestis. Megemlékeztünk volt erről a rettenetes járványról, mely ujabbán Bécsben két áldozatot ragadott el. Ebből az alkalomból nem lesz érdektelen tudni, hogy Európában milyen pusztításokat vitt végbe ez a nyavalya. Először a 6-ik században lépett föl; 1837-ben annyira dühöngött, hogy áldozatainak száma a 25 milliót meghaladta s így az akkori népesség egy harmadrésze pusztult el benne. Hazánkban — hová a törökök hurcolták be 1527, 1545, 1553—1556 években pusztított. 1710-ik évben 300,000 ember pusztult el hazánkban. 1739-ben Budán hatezer, Pesten ugyanannyi ember halt meg pestisben. Utoljára nálunk 1740—1744 években dühöngött a feketehalál, sok áldozatot szedve.

William Croakes jóslata. William Croakes, a világhírű angol tudós az 1930-ik esztendőre nagy éhínséget jövendölt az emberiségnek. Az egyik francia folyóirat kérdést intézett néhány ismert tudóshoz, mi a véleményük Croakes jóslatáról s mivel lehetne az éhínségnek elejébe vágni. Nicolas Tesia kiváló olasz vegyész a levegő páratartalmát akarná iparszerűen kihasználni. A kiaszott szántóföldeket mesés módon lehetne megtermékenyíteni, a mi által a buza ára hihetetlenül alacsonyra szállna. Hogy ezt elérjük, csupán óriási vizeséseket kellene létesíteni, az erdők fáját és szenét tehát nem bántanák. De az emberiség táplálkozására óriási hatással lesz már a közel jövőben a mesterséges uton előállított albumin (fehérnye.) Tudjuk, hogy a fehérnye tápláló ereje huszonötször akkora, mint a husé. A mesterséges uton előállítandó albumin pedig olyan olcsó lesz, hogy husz krajczár ára belőle untig elegendő a legerősebb embernek is napi táplálékul, Mesterséges uton előállított albumin, jöjjön hát el a te országod!

Furesa sirföliirat. Drab János nagylaki tanító, mint csabai levelezőnk nekünk írja, érdekes visszaemlékezést közöl Lachaj Györgyről, az árvamegyei Trsztena község egy immár csödesen porladozó emberéről. Lachaj nagy időket látott. Mint mondja, a polyákországi Hanka volt viszontagságos életének okozója, Hanka nem viszonzta szerelmét. Ezért aztán fölcsapott Radeczki-huszárnak és Taliánországban töltött ki három kapitulációt. Hatvan éves korában jött vissza szülőföldjére és ekkor házasodott meg, mert heves szerelemre gyulasztotta szivét egy fiatal párjavesztett asszony. És boldog férj, feleség lettek. Boldogsága akkor ért tetőpontra, mikor a felesége ikrekkel ajándékozta meg őt, de nem egyszerű ikrekkel, hanem duplán: négy egészséges fiuval. Lachaj százegy éves korában mostanában halt meg s akkor is úgy, hogy nagyon sok káposztát talált enni. Harminc esztendeig volt a község határcsősze, a mely hálából a jeles férfit iránt, maga emelt sarkövet is, melyre e szavak vannak vésvé:

„Itt nyugszik La
Chaj György tes-
Te, de lelke Tal-
Lián-országban
Vándorol. Meghalt
101 éves korában
Káposzta evésben
Mindörökké Ámen.“

(Bp. H.)

Tömeges szökések a katonaságtól. Nagyváradon nem éppen igazi gyöngyéletük lehet a katonáknak, mert napról-napra ismétlődnek a szökések, Nemrég a 7.

huszárezred egyik önkéntese szökött el, most pedig a 37. gyalogezredtől egyszerre hat katona, a huszárságtól pedig kettő dezertált. Ezenkívül ugyancsak a 37. gyalogezrednél Tóth Lajos közlegény minap öngyilkos lett. Az öngyilkos és a szökevények is leveleket hagytak hátra, a melyek szerint a rossz bánásmód miatt határozták magukat kétésgbeesett tettükre.

A kirugós tehén. A minap a szegedi vásáron egy bánáti sváb paraszt 85 forintért megvette özv. Kopasz-Förgeteg Jánosné fejős riskáját. A sváb ezüstben számolta le a vételárt, a minek megtörténte után mind a ketten betértek egy rókusai parasztfogadóba, meginni a vásár áldomását, Kvaterkázás közben a paraszt bizalmasan megkérdezi Kopasz-Förgeteg János tisztes özvegyét; nincs-e a riskának valami hibája? Nem igen van, ha csak az nem megy hiba számha, hogy rettenetesen kirug és öklelőzik a csonka szarvaival, a mikor fejni akarják. No, ezen könnyű segíteni, mondja ismét a sváb, van erre mód. Kimennek az istállóba, a hová bekötötték a tehenet és ott azt mondja a paraszt:

No, asszonyság, most a mennyi ezüst pénz magánál csak van, azt mindegyiket csókolja meg, aztán vesse át a tehén hátán, ide ni, a kalapomba. Akkor elmulik a riska kirugozósága.

Özvegy Kopasz-Förgeteg Jánosné fogja a 85 ezüst forintot és mi rosszat sem sejtve, egyiket a másik után megcsókolja és általveti a tehén hátán. A mikor mind a 85 pengő ott van a svábnál, ez ravaszul mosolyog s azt mondja:

Most aztán tartsa meg a riskát magának, kedves asszonyság. Ilyent adtam el én is éppen tegnap!

Apróságok. A szórakozott. Mégis csak ostoba gyerek ez a Jancsi, mondja a professzor ur felesége az urának. Nem fordítva huzza föl a cipőjét és úgy szaladgál benne? Mi az ördög, válaszolja a szórakozott professzor — a talpával fölfelé!

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kartársaim!

50 frt jutalomdíj annak, ki nekem egy jobb erdőőri állást tud ajánlani. Czim E. Kamil, a dolinai vadásznál, u. p. Modró, Nyitra megye.

Erdőőri állást keres egy 27 éves erős testalkatu egyén, ki több évi gyakorlatta bir és elméletileg is jól képzett, az erdészeti szakmába vágó bármilyen kezeléshez ért, vadászatban is jártas. Szíves megkeresések R. T. czim alatt Szentes (Csongrád megye) poste restante küldendők. 1—3

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjalag megbízatott
a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre
megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégéktől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.
Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.